

Handleiding

Onlineversie I-Like Basic- Foto Verkorte Versie

Website: <http://www.onderwijskiezer.be>

1. Inleiding

De I-Like Basic fotoversie is gebaseerd op de schriftelijke « Belangstelling voor studie verkenning » of BSV ontwikkeld door Marc Vanderlocht. Deze fotoversie volgt de schriftelijke items. CLB-medewerkers betrokken bij de opbouw en “onderhoud” van de website Onderwijskiezer zorgde voor een grote verzameling van door hen gemaakte foto’s die aansloten bij de BSV-items. Uiteindelijk werd per item de best aansluitende foto geselecteerd. Die selectie gebeurde door P. Van Camp (CLB-Torhout), medewerker van Onderwijskiezer en D. Verrycken (VCLB-koepel), coördinator.

In de oorspronkelijke BSV-versie omvat de test 102 items. De leerlingen duiden voor elk item hun interesse aan op schaal van 1 (zeer weinig) tot 7 (zeer veel). De oorspronkelijke BSV werd opgesteld voor leerlingen in het tweede jaar van de eerste graad S.O. Deze versie werd op de website “Onderwijskiezer” ingeschoven onder de benaming “I-Like Junior”. Binnen deze website Onderwijskiezer werd de proef ook experimenteel ter beschikking gesteld voor de leerlingen einde lagere school. De ervaring toont echter aan dat voor deze leerlingen de online versie met 102 items te lang is. Daarenboven ontbraken aangepast normen voor deze doelgroep.

Er werd beslist voor de leerlingen einde lager onderwijs:

- a) in de toekomst alleen de fotoversie aan te bieden.
- b) te onderzoeken of een inkorting van de test kon resulteren in een verkorte versie, dus met minder items, terwijl de oorspronkelijke testintentie behouden blijft.
- c) voor deze verkorte versie de nodige normen te realiseren.

Voor dit onderzoek (b-c) werden 1400 online protocollen verzameld van leerlingen einde lagere school die de I-Like Basic Fotoversie met 102 items geldig invulde op “Onderwijskiezer”. Het ging om 685 jongens en 715 meisjes in de periode 2011-2013.

2. Onderzoek naar de inkorting van de versie 102 items

Welke items konden verwijderd worden zonder te schaden aan de testdoelstelling bij deze doelgroep? Het onderzoek verliep in verschillende fasen.

Eerst werd een hiërarchische clusteranalyse uitgevoerd op de 102 items bij de 1400 protocollen. Deze leverde een kijk op ‘of en hoe’ de items zich “clusteren” in groepen. R. Wuyts -VCLB Koepel- leverde hiertoe een gewaardeerde bijdrage.

Na de analyse van de clustergroepen werden de vijf belangstellingsdomeinen waarvan sprake in de hervorming van het secundair onderwijs, overlopen en nagegaan hoe de items hierin geplaatst konden worden.

Vervolgens werd ook een ontwikkelingspsychologisch criterium gehanteerd. Het gaat om de doelgroep einde lager onderwijs en sommige items bleken in hun formulering hiervoor niet opportuun. Daarenboven hoeven en kunnen deze leerlingen nog niet zulke gedifferentieerde keuze te maken.

Op het zo geselecteerde profiel van items werd per belangstellingsdomein een Cronbach-Alpha betrouwbaarheid berekend voor het bepalen van de interne consistentie per schaal. Zo nodig gebeurde, naar aanleiding van deze onderzoeksresultaten, nog bijsturing. Zo bijvoorbeeld werd om inhoudelijke redenen bij “Taal en Cultuur” het oorspronkelijke item 83 bewaard, ook al daalde de interne betrouwbaarheid van .82 naar .78.

3. Belangstellingsscholen Ingekorte Versie

Uiteindelijk werd geopteerd voor 8

belangstellingsscholen (van de oorspronkelijke 21) nl:

	Aantal items:	Betrouwbaarheid:
1. Wetenschap	7	.80
2. Praktisch-Technologisch	10	.96
3. Land- en Tuinbouw	4	.82
4. Voeding (Hotel)	5	.83
5. Kunst en Creatie	10	.83
6. Taal en Cultuur	5	.78
7. Welzijn en Zorg	7	.91
8. Economie en Handel	7	.81

In eerste instantie kwamen de schalen 2-3 en 4 samen voor in één grote cluster “Technisch”. Verdere analyse toonden aan dat het onderscheiden in drie afzonderlijke subschalen een betere “fit” oplevert. Zo scoren jongens bij schaal 2 duidelijk hoger dan meisjes terwijl voor de schalen 3 en 4 beide geslachten vrij gelijkaardig scoren.

In het totaal is de test van 102 items ingekort tot 54 items. Alle items hebben hun “eigen domein” behalve het oorspronkelijke item 86. Dat scoort zowel bij “Wetenschap” als bij “Land- en Bouwkunde” (dus dubbel).

4. Pearson- Intercorrelaties tussen de schalen: Ingekorte Versie (N=1400)

Tabel 1: “Algemeen”	B	C	D	E	F
A. Wetenschap	.39	.20	.54	.07	.41
B. Tech. Tot (2+3+4)		.13	.05	.02	.21
C. Kunst en Creatie			.38	.49	.43
D. Taal en Cultuur				.22	.55
E. Welzijn en Zorg					.34
F. Ec. en Handel					-

Tabel 2: “Technisch”	3	4
2. Prak- Technologisch	.37	.14
3. Land- en Tuinbouw		.40
4. Voeding (Hotel)		-

De intercorrelaties opgesplitst naar geslacht gaven telkens een vrij gelijkwaardig patroon.

Bij analyse van de eerste tabel ziet men dat er een “trio” naar voren komt: We.↔ Ta. & Cu.↔ Ec. en Handel.

	A	D	F
	(.54)	(.55)	

Bij tabel 2 merkt men waarom o.a. ook geopteerd werd voor de drie subschalen i.p.v. één domein “Technisch”: de subschalen correleren eerder laag met elkaar.

5. Scoring in Normen: Ingekorte versie

De leerling duidt per item zijn belangstelling gaande van één tot zeven.

Het achterliggende softwareprogramma in Onderwijskiezer maakt per belangstellingsdomein de som van de itemscores die horen bij dat domein en berekent dan het gemiddelde tot één cijfer na de komma. De gemiddelde domeinscores “lopen” zo opnieuw van minimum 1.0 tot maximum 7.0. Dit laat de leerling al intuïtief toe zijn gemiddelde domeinscores te interpreteren.

De leerling krijgt een uitprint van zijn gemiddelde domeinscores in vergelijking met zijn medeleerlingen. Het achterliggende softwareprogramma in Onderwijskiezer gebruikt hierbij de volgende normtabel.

Normtabel Zesde Leerjaar:

Normen jongens met n = 685

			-10	-30	-70	-90	-100
	Jongens		± 10%	± 20%	± 40%	± 20%	± 10%
	M	SD	--	-	±	+	++
Wetenschap	3.2	1.3	≤1.4	1.5-2.3	2.4-3.9	4.0-4.9	5.0
Praktisch – Technologisch	3.3	1.5	≤1.3	1.4-2.1	2.2-4.0	4.1-5.5	5.6
Land- en Tuinbouw	3.0	1.6	1.0	1.1-1.8	1.9-3.5	3.6-5.3	5.4
Voeding (Hotel)	3.1	1.4	≤1.2	1.3-2.0	2.1-3.6	3.7-5.0	5.1
Kunst en Creatie	2.7	0.9	≤1.5	1.6-2.1	2.2-3.1	3.2-3.9	4.0
Taal en Cultuur	2.5	1.3	1	1.1-1.6	1.7-3.0	3.1-4.2	4.3
Welzijn en Zorg	2.0	1.2	-	1	1.1-2.1	2.2-3.6	3.7
Economie en Handel	2.6	1.2	1	1.1-1.7	1.8-3.1	3.2-4.1	4.2

Normen meisjes met n=715

			-10	-30	-70	-90	-100
	Meisjes		± 10%	± 20%	± 40%	± 20%	± 10%
	M	SD	--	-	±	+	++
Wetenschap	2.7	1.2	≤1.1	1.2-1.9	2.0-3.1	3.2-4.4	4.5
Praktisch – Technologisch	1.4	0.7	-	-	1-1.4	1.5-2.2	2.3
Land- en Tuinbouw	2.7	1.4	1	1.1-1.5	1.6-3.3	3.4-4.5	4.6
Voeding (Hotel)	3.3	1.4	≤1.4	1.5-2.4	2.5-4.0	4.1-5.0	5.1
Kunst en Creatie	3.8	1.2	≤2.1	2.2-3.1	3.2-4.6	4.7-5.4	5.5
Taal en Cultuur	2.9	1.4	≤1.2	1.3-1.8	1.9-3.4	3.5-5.0	5.1
Welzijn en Zorg	3.4	1.6	≤1.3	1.4-2.4	2.5-4.1	4.2-5.7	5.8
Economie en Handel	2.9	1.2	≤1.3	1.4-2.1	2.2-3.3	3.4-4.4	4.5

6. Overzicht van de itemnummers

O = nummer in de oorspronkelijke BSV

V = nummer in de actuele verkorte fotoversie I-Like Basic

Wet	O: 5	25	43	51	67	73	86			
	V: 3	16	28	32	43	45	51			
Pr – Te	O: 2	10	17	20	23	33	39	58	62	72
	V: 1	6	12	14	15	22	25	37	40	46
La – Tui	O: 15	44	59	86						
	V: 10	29	38	51						
Vo (Hot)	O: 14	31	47	53	63					
	V: 9	20	30	34	41					
Ku en Crea	O: 4	8	13	16	27	36	42	66	70	96
	V: 2	4	8	11	17	23	27	42	44	53
Ta en Cu	O: 12	54	76	83	87					
	V: 7	35	47	50	52					
Wel – Z	O: 9	30	38	48	55	61	78			
	V: 5	19	24	31	36	39	48			
Ec - Ha	O: 18	29	32	40	52	79	99			
	V: 13	18	21	26	33	49	54			

		niet graag						zeer graag
1.	Bouwen van huizen en andere gebouwen	1	2	3	4	5	6	7
2.	Tekenen, schilderen, beeldhouwen, boetseren,...	1	2	3	4	5	6	7
3.	Aardrijkskunde: leren over landen, landschappen, rivieren, bodem en gesteenten, het weer, ...	1	2	3	4	5	6	7
4.	Fotograaf: professionele foto's en fotoreportages maken	1	2	3	4	5	6	7
5.	Eten geven aan en verzorgen van baby's en peuters in een kinderdagverblijf	1	2	3	4	5	6	7
6.	Onderhouden en herstellen van auto's	1	2	3	4	5	6	7
7.	Verschillende moderne talen leren spreken en schrijven	1	2	3	4	5	6	7
8.	Muziekinstrumenten bespelen	1	2	3	4	5	6	7
9.	Bereiden van gerechten in een restaurant of hotel	1	2	3	4	5	6	7
10.	Werken op een boerderij: dieren voederen, stallen uitmesten, land bewerken,...	1	2	3	4	5	6	7
11.	Leren hoe je met de computer teksten en foto's kan bewerken om mooie brochures of folders te maken	1	2	3	4	5	6	7
12.	Plaatsen van vloeren en tegels	1	2	3	4	5	6	7
13.	Producten verkopen in een winkel of grootwarenhuis	1	2	3	4	5	6	7
14.	De carrosserie van auto's herstellen	1	2	3	4	5	6	7
15.	Maken en plaatsen van houten deuren, trappen, ramen,...	1	2	3	4	5	6	7
16.	Wiskundige oefeningen en vraagstukken oplossen	1	2	3	4	5	6	7
17.	Moderne dans of klassiek ballet	1	2	3	4	5	6	7
18.	Secretariaatswerk: telefoon beantwoorden, teksten typen, klasseren, vergaderingen plannen, kopies maken.	1	2	3	4	5	6	7
19.	Spelletjes doen met kleuters in een kinderdagverblijf	1	2	3	4	5	6	7
20.	Bereiden en bakken van brood, taart, koekjes,...	1	2	3	4	5	6	7
21.	In een reisbureau uitleg geven over kopen en verkopen van reizen	1	2	3	4	5	6	7
22.	Plaatsen van houten daken op huizen en andere gebouwen	1	2	3	4	5	6	7
23.	Toneelspelen	1	2	3	4	5	6	7
24.	Thuis gaan helpen bij zieke of oudere mensen: wassen, aankleden, eten maken, kuisen, strijken,...	1	2	3	4	5	6	7
25.	Technieken leren om metalen voorwerpen en constructies te maken: boren, zagen, lassen,...	1	2	3	4	5	6	7
26.	Leren over de werking van een bedrijf: aankoop, productie, reclame, verkoop,...	1	2	3	4	5	6	7
27.	Ontwerpen en maken van kledingstukken	1	2	3	4	5	6	7
28.	Biologie: leren over cellen, planten, dieren, het menselijk lichaam, erfelijkheid	1	2	3	4	5	6	7
29.	Tuinbouw: telen van groenten, fruit, planten, bloemen, bomen,...	1	2	3	4	5	6	7
30.	Versnijden van vlees en maken van vleesbereidingen	1	2	3	4	5	6	7
31.	Bejaardenhel(p)ster in een rusthuis: helpen bij eten en wassen, activiteiten organiseren,...	1	2	3	4	5	6	7
32.	Fysica: leren over beweging, kracht, elektriciteit, optica (licht)	1	2	3	4	5	6	7
33.	Als onthaalbediende werken in een bedrijf of organisatie	1	2	3	4	5	6	7
34.	Werken in de keuken van een ziekenhuis, school of organisatie	1	2	3	4	5	6	7
35.	Lezen en bestuderen van literatuur en poëzie in verschillende talen	1	2	3	4	5	6	7
36.	In een ziekenhuis helpen bij vervoer van patiënten, bezorgen van maaltijden, kuisen, bedden opmaken,...	1	2	3	4	5	6	7
37.	Onderhouden en repareren van machines in bedrijven	1	2	3	4	5	6	7
38.	Aanleggen en onderhouden van tuinen en perken	1	2	3	4	5	6	7
39.	Opvoeder in een instelling voor gehandicapten of een tehuis voor jongeren	1	2	3	4	5	6	7
40.	Installeren van centrale verwarming in woningen	1	2	3	4	5	6	7
41.	Opdienen in een restaurant	1	2	3	4	5	6	7
42.	Ontwerpen en maken van juwelen	1	2	3	4	5	6	7

43.	De samenstelling en reacties van chemische stoffen onderzoeken	1 2 3 4 5 6 7
44.	Ontwerpen en maken van textielproducten: matten, tapijten, stoffen voor kleding, gordijnen, handdoeken	1 2 3 4 5 6 7
45.	Leren over de werking van geneesmiddelen om (als assistent) te kunnen werken in een apotheek	1 2 3 4 5 6 7
46.	Installeren en repareren van koelinstallaties: koelkasten, diepvriezers, airco's, koelruimtes,...	1 2 3 4 5 6 7
47.	Latijnse of Griekse teksten vertalen. De Romeinse of Griekse geschiedenis en cultuur bestuderen	1 2 3 4 5 6 7
48.	Als verpleegkundige werken in een ziekenhuis of de thuisverpleging	1 2 3 4 5 6 7
49.	Economie: leren over de arbeidsmarkt, de prijs van grondstoffen, de beurs, internet, belastingen	1 2 3 4 5 6 7
50.	De werking en invloed van de media (kranten, tijdschriften, radio, tv, internet,...) beter leren begrijpen	1 2 3 4 5 6 7
51.	Bestuderen hoe de bodem en meststoffen de groei van groenten en planten beïnvloeden	1 2 3 4 5 6 7
52.	Vertaler-tolk: teksten of gesprekken vertalen	1 2 3 4 5 6 7
53.	Maken van mooie bloemstukken en boeketten	1 2 3 4 5 6 7
54.	Leren over financiële aspecten van bedrijfsvoering: boekhouden, winst, kredieten, BTW, belastingen	1 2 3 4 5 6 7

7. Bibliografie

1.

Jeanty, Heleen (2014)

“Interesse wegen en meten met foto’s: wat vind ik leuk?”

Een normeringsonderzoek naar de belangstellingstest I-Like online fotoversie

Scriptie Bachelor in de Toegepaste Psychologie

prom. A. Bos

Thomas More Hogeschool Antwerpen, 2014

Van Looy, Lieselot (2015)

“Do I like?”

Een onderzoek naar een verkorte versie van de belangstellingsvragenlijst I-Like-Basic.

Bachelorproef Bachelor in de Toegepaste Psychologie

prom. A. Bos

Thomas More Hogeschool Antwerpen, 2015

Vanderlocht, Marc (2007)

Belangstelling voor Studiegebieden Verkennen (BSV)

VCLB- Service, cvba Schaarbeek, 2007

Vanderlocht, Marc (2007)

Belangstelling voor Studiegebieden Verkennen bij leerlingen in het secundair onderwijs

Caleidoscoop, 19 (3) 22-27, 2007

2.

Onderwijskiezer (2015)

I-Like Junior

<http://www.onderwijskiezer.be>

8. Bijlage

Tekst voor de leerling

Deze tekst is zoals een spiegel. Hij geeft weer waar je belangstelling en interesses *nu* zoal naartoe gaan.

De test omvat 54 vragen/foto's. Deze vragen/foto's toetsen naar 8 verschillende belangstellingsdomeinen. Je krijgt voor elk domein je gemiddelde score, volgens dezelfde 7 punten die je hanteerde bij het beantwoorden. Je hebt dus voor elk domein jouw score tussen 1 t/m 7.

Je krijgt ook informatie waar jouw score zich plaatst in de groep jongens (als je een jongen bent) of meisjes (als je een meisje bent) van jouw leeftijd. Je leest dit als volgt:

“ Je hebt voor dat domein een”: .....

- zeer lage belangstelling in vergelijking met je groep
- lage belangstelling in vergelijking met je groep
- ± doorsnee belangstelling in vergelijking met je groep
- + sterke belangstelling in vergelijking met je groep
- ++ zeer sterke belangstelling in vergelijking met je groep

In de uitprint hierna krijg je alles samengevat in één tabel.

Belangstellingsdomein	Je persoonlijke score (min. 1 en max.7)	In vergelijking met je groep (- of +)
Wetenschappen	.....	
Praktisch – Technologisch	.....	
Land- en Tuinbouw	.....	
Voeding (Hotel)	.....	
Kunst en Creatie	.....	
Talen en Cultuur	.....	
Zorg en Welzijn	.....	
Economie en Handel	.....	

Wil je eens bekijken hoe je antwoordde op de vragen/foto's per domein?

Hierna vind je het, geschikt per belangstellingsdomein (in de test staan ze door elkaar). Je antwoorden kunnen dus gaan van “1” (niet graag) tot “7” (zeer graag)

Belangstellingsdomein	Vragen score	Vragen	Studierichtingen/ -domeinen
Wetenschap	3	<u>Aardrijkskunde</u>	<u>Wetenschappen – wiskunde</u>
	16	<u>Wiskunde</u>	<u>Wetenschappen – wiskunde</u>
	28	<u>Biologie</u>	<u>Wetenschappen – wiskunde</u>
	32	<u>Fysica</u>	<u>Wetenschappen – wiskunde</u>
	43	<u>Chemie</u>	<u>Wetenschappen – wiskunde</u>
	45	<u>Apotheekhulp</u>	<u>Wetenschappen – wiskunde</u>
	51	<u>Biotechniek</u>	<u>Land- en tuinbouw</u>
Praktisch – Technologisch	1	<u>Ruwbouw</u>	<u>Bouw</u>
	6	<u>Automechanica</u>	<u>Auto</u>
	12	<u>Vloeren, tegels</u>	<u>Bouw</u>
	14	<u>Carrosserie</u>	<u>Auto</u>
	15	<u>Deuren, ramen</u>	<u>Hout</u>
	22	<u>Daken</u>	<u>Hout</u>
	25	<u>Metaalbewerking</u>	<u>Mechanica – elektriciteit</u>
	37	<u>Onderhoud machines</u>	<u>Mechanica – elektriciteit</u>
	40	<u>Centrale verwarming</u>	<u>Koeling en warmte</u>
	46	<u>Koelinstallaties</u>	<u>Koeling en warmte</u>
Land- en Tuinbouw	10	<u>Landbouw</u>	<u>Land- en Tuinbouw</u>
	29	<u>Tuinbouw</u>	<u>Land- en Tuinbouw</u>
	38	<u>Tuinaanleg- en onderhoud</u>	<u>Land- en Tuinbouw</u>
	51	<u>Biotechniek</u>	<u>Land- en Tuinbouw</u>
Voeding (Hotel)	9	<u>Kok</u>	<u>Voeding</u>
	20	<u>Bakker</u>	<u>Voeding</u>
	30	<u>Slagerij en vleeswaren</u>	<u>Voeding</u>
	34	<u>Grootkeuken</u>	<u>Voeding</u>
	41	<u>Kelner in restaurant</u>	<u>Voeding</u>
Kunst en Creatie	2	<u>Tekenen, boetseren</u>	<u>Beeldende kunsten – Decoratieve technieken</u>
	4	<u>Fotograaf</u>	<u>Beeldende kunsten – Decoratieve technieken</u>
	8	<u>Muziekinstrumenten bespelen</u>	<u>Podiumkunsten – ballet</u>
	11	<u>Opmaken drukwerk</u>	<u>Grafische communicatie en media</u>
	17	<u>Dans, ballet</u>	<u>Podiumkunsten – ballet</u>
	23	<u>Toneel</u>	<u>Podiumkunsten – ballet</u>
	27	<u>Kleding: creatie</u>	<u>Mode- textiel</u>
	42	<u>Juwelontwerp</u>	<u>Beeldende kunsten – Decoratieve technieken</u>
	44	<u>Textielontwerp en –productie</u>	<u>Mode – textiel</u>
53	<u>Bloemsierkunst</u>	<u>Land- en tuinbouw</u>	
Talen en Cultuur	7	<u>Talen: communicatie</u>	<u>Talen</u>
	35	<u>Talen: literatuur</u>	<u>Talen</u>
	47	<u>Latijn en Grieks</u>	<u>Talen</u>
	50	<u>Media</u>	<u>Humane wetenschappen</u>
	52	<u>Vertaler – Tolk</u>	<u>Talen</u>
Zorg en Welzijn	5	<u>Baby's en peuters verzorgen</u>	<u>Personenzorg</u>
	19	<u>Spelen met peuters</u>	<u>Personenzorg</u>
	24	<u>Thuishulp</u>	<u>Personenzorg</u>
	31	<u>Bejaardenhulp in rusthuis</u>	<u>Personenzorg</u>
	36	<u>Logistieke hulp ziekenhuis</u>	<u>Personenzorg</u>
	39	<u>Opvoeder</u>	<u>Personenzorg</u>
	48	<u>Verpleegkundige</u>	<u>Personenzorg</u>
Economie en Handel	13	<u>Verkoop</u>	<u>Handel – economie</u>

18	<u>Secretariaat</u>	<u>Handel – economie</u>
21	<u>Reisbureau</u>	<u>Toerisme – economie</u>
26	<u>Bedrijfsbeheer</u>	<u>Handel - economie</u>
33	<u>Onthaalbediende</u>	<u>Toerisme – economie</u>
49	<u>Algemene economie</u>	<u>Handel – economie</u>
54	<u>Bedrijf: financieel</u>	<u>Handel - economie</u>

Hoe ga je nu verder?

Het is duidelijk dat je voor verschillende domeinen tegelijk wél belangstelling of tegelijk géén belangstelling kunt hebben. Zo zal een architect zowel voor Wetenschap als Kunst een sterke belangstelling hebben.

Bespreek het eens samen met je ouders, leerkracht,... Ook de CLB-medewerker staat hiervoor klaar. Hij/zij kent de test goed. Zij/hij kan je informeren hoe je jouw resultaten kunt bekijken en wat het zoal zou kunnen betekenen voor de te volgen studie en opleiding in je verdere schoolloopbaan.